

TRADUCTOARE ȘI MĂSURĂRI
1. Date despre unitatea de curs/modul

Facultatea	Calculatoare Informatică și Microelectronică				
Catedra/departamentul	Ingineria Software și Automatică				
Ciclul de studii	Studii superioare de licență, ciclul I				
Programul de studiu	0714.6 Automatică și informatică				
Anul de studiu	Semestrul	Tip de evaluare	Categoria formativă	Categoria de opționalitate	Credite ECTS
II (învățământ cu frecvență);	3	E	F – unitate de curs fundamentală	O - unitate de curs obligatorie	6

2. Timpul total estimat

Total ore în planul de învățământ	Din care				
	Ore auditoriale		Lucrul individual		
	Curs	Laborator/seminar	Proiect de an	Studiul materialului teoretic	Pregătire aplicații
180	45	45	40	25	25

3. Precondiții de acces la unitatea de curs/modul

Conform planului de învățământ	Matematica, Fizica, Electrotehnica, Metrologia și măsurări are legături interdisciplinare cu disciplinele studiate concomitent: Structura circuitelor digitale, Circuite analogice, Bazele matematice ale teoriei sistemelor, Sisteme cu microprocesoare, Modelarea și simularea.
Conform competențelor	Competențe și cunoștințe de calcul aritmetic, analitic, noțiuni de traductoare, clasificarea traductoarelor. Identificarea modelelor și metodelor pentru soluționarea unor probleme reale.

4. Condiții de desfășurare a procesului educațional pentru

Curs	Pentru prezentarea materialului teoretic în sala de curs este nevoie de tablă, proiector și calculator. Nu vor fi tolerate întârzierile studenților.
Laborator/seminar	Sala dotată cu videoprojector/tabla, standuri de laborator specific, îndrumare metodică. Studenții vor perfecta rapoarte conform condițiilor impuse de indicațiile metodice.

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CPL1. Utilizarea de cunoștințe de matematică, fizică, tehnica măsurării, grafică inginerescă, mecanică, electrică și electronică, în ingineria sistemelor. - Utilizarea în comunicarea profesională a conceptelor, teoriilor și metodelor științelor fundamentale folosite în ingineria sistemelor. - Explicarea temelor de rezolvat și argumentarea soluțiilor din ingineria sistemelor, prin utilizarea tehnicilor, conceptelor și principiilor din matematică, fizică, grafică inginerescă, inginerie electrică, electronică. - Rezolvarea problemelor uzuale din domeniul ingineriei sistemelor prin identificarea de tehnici, principii, metode adecvate și prin aplicarea matematicii, cu accent pe metodele de calcul numeric. - Aprecierea potențialului, avantajelor și dezavantajelor unor metode și procedee din domeniul ingineriei sistemelor, a nivelului de documentare științifică al proiectelor și al consistenței aplicațiilor folosind tehnici matematice și alte metode științifice. - Elaborarea de proiecte în domeniul ingineriei sistemelor, selectând și aplicând metode matematice și alte metode științifice specific domeniului. CPL3. Utilizarea fundamentelor automatizării, a metodelor de modelare, simulare, identificare și analiză a proceselor, a tehnicilor de proiectare asistată de calculator. - Identificarea conceptelor fundamentale ale teoriei sistemelor, ingineriei reglării automate, a principiilor de bază din modelare și simulare, precum și a metodelor de analiză a proceselor, în scopul explicării problemelor de bază din domeniu. - Explicarea și interpretarea problemelor de automatizare a unor tipuri de procese prin aplicarea fundamentelor automatizării, a metodelor de modelare, identificare,

	simulare și analiza proceselor, precum și a tehnicilor de proiectare asistată de calculator. • Rezolvarea unor tipuri de probleme de conducere prin: folosirea de metode și principii de modelare, elaborarea de scenarii de simulare, aplicarea de metode de identificare și de analiză a unor procese (inclusiv procese tehnologice) și sisteme. • Evaluarea performanțelor sistemelor automate, a punctelor tari și punctelor slabe (analiza SWOT) ale proiectelor, a consistenței metodelor și fundamentărilor teoretice. • Configurarea și implementarea sistemelor de conducere a proceselor industriale, roboților și liniilor de fabricație flexibile, precum și alegerea echipamentelor, acordarea și punerea în funcțiune a structurilor aferente. CPL4. Proiectarea, implementarea, testarea, utilizarea și mentenanța sistemelor cu echipamente de uz general și dedicat, inclusiv rețele de calculatoare, pentru aplicații de automată și informatică aplicată. • Definirea cu ajutorul principiilor de funcționare și proiectare, a cerințelor standardelor aplicabile și a metodelor de implementare, testare, mentenanță și exploatare a echipamentelor folosite în aplicațiile de automată și informatică aplicată. • Explicarea și interpretarea metodelor de proiectare, implementare, testare, utilizare și mentenanță a echipamentelor de uz general și dedicat, folosite pentru aplicații de conducere automată și de informatică aplicată. • Rezolvarea de probleme practice de monitorizare și conducere automată și de probleme de informatică aplicată prin utilizarea și adaptarea de echipamente (analogice și numerice) și prin folosirea de tehnologii informatice. • Evaluarea prin monitorizare, diagnoză, analiză de date experimentale, în concordanță cu standarde specifice de performanță a activităților de proiectare, implementare, testare-validare, exploatare și mentenanță a echipamentelor și rețelelor de calculatoare folosite pentru conducere automată și aplicații de informatică.
Competențe transversale	CT1. Aplicarea, în contextul respectării legislației, a drepturilor de proprietate intelectuală (inclusiv transfer tehnologic), a metodologiei de certificare a produselor, a principiilor, normelor și valorilor codului de etică profesională în cadrul propriei strategii de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă. CT2. Identificarea rolurilor și responsabilităților într-o echipă plurispecializată, luarea deciziilor și atribuirea de sarcini, cu aplicarea de tehnici de relaționare și muncă eficientă în cadrul echipei. CT3. Identificarea oportunităților de formare continuă și valorificarea eficientă a resurselor și tehnicilor de învățare pentru propria dezvoltare.

6. Obiectivele unității de curs/modulului

Obiectivul general	Disciplina „Traductoare și Măsurări” are ca scop studierea componentelor în baza cărora sînt construite sistemele de conducere automată; însușirea metodelor de lucru cu bibliografia în domeniul dat; formarea conceptului de gândire și analiză inginerescă în domeniul specialității; formarea bazei de cunoștințe pentru studiul ulterior a disciplinelor de specializare. Caracteristicile și performanțele elementelor funcționale ale SCA; principiile de funcționare și construcția elementelor și echipamentelor; particularitățile de utilizare a elementelor și echipamentelor automatice; regimurile și condițiile de funcționare la exploatare; tipuri industriale și metode de proiectare ale elementelor și echipamentelor SCA.
Obiectivele specifice	• Înțelegerea rolului traductoarelor. • Înțelegerea structurii unui traductor. • Înțelegerea clasificării traductoarelor.

	• Identificarea traductoarelor în sistem. • Înțelegerea și tratarea proprietăților elementelor și echipamentelor. • Înțelegerea și obținerea modelelor matematice ale elementelor și echipamentelor.

7. Conținutul unității de curs/modulului

Tematica activităților didactice	Numărul de ore	
	învățământ cu frecvență	învățământ cu frecvență redusă
Tematica prelegerilor		
T1. Noțiunile de bază în automatică. Rolul și locul traductoarelor în sistemele automate. Structura generală a unui traductor. Componentele principale ale traductoarelor: elemente sensibile(E.S.), elemente de conversie, adaptoare. Clasificarea traductoarelor.	4	
T2. Elemente sensibile pentru mărimi neelectrice de tip generator: termoelectric, piezoelectric, fotoelectric, cu inducție. Sisteme de măsurare multicanal și sisteme folosite în energetică.	2	
T3. Caracteristicile și performanțele generale ale elementelor sistemelor automate. Regimul staționar. Modurile de prezentare a caracteristicilor elementului. Parametrii deduși din caracteristicile statice. Performanțele regimului staționar. Proprietățile dinamice ale elementelor și sistemelor. Prezentarea caracteristicilor dinamice în domeniul timpului, în domeniul frecvenței.	4	
T4. Alegerea senzorilor și a traductoarelor pentru sisteme de măsurare.	2	
T5. Sensori și traductoare rezistive: de deplasare, cu contacte, tensometrice, termorezistoare, de temperatură cu semiconductor, fotorezistive, piezorezistive.	4	
T6. Sensori și traductoare de inducție. Sensori și traductoare la care este influențată o singură inductivitate. Sensori și traductoare la care este influențate două inductivități. Sensori și traductoare la care este influențată inductivitate mutuală. Sensori și traductoare inductive magnetoelastice.	6	
T7. Traductoare capacitative. Sensori și traductoare capacitative cu modificarea distanței dintre armături. Sensori și traductoare capacitative cu modificarea ariei de suprapunere a armături. Sensori și traductoare capacitative cu modificarea permitivității mediului dintre armături.	4	
T8. Sensori și traductoare termoelectrice și piezoelectrice.	3	
T9. Sensori și traductoare cu fibre optice. Radiația optică. Elemente cu componente optice ale senzorilor cu fibre optice.	4	
T10. Instrumentație virtuală. Medii de creare a interfețelor grafice pentru caracteristici statice, dinamice sau de frecvență. Pachetul de programe Labview. Ridicarea caracteristicilor statice și dinamice ale senzorilor propuși.	12	
Total prelegeri:	45	
Tematica lucrărilor de laborator/seminarelor		
LL1. Traductoare de conversie potențiomtrică și traductoare termoelectrice	4	
LL2. Traductoare inductive. Sensori optici.	4	
LL3. Metode de achiziție de date. Inițierea în pachetul de programe Labview.	4	
LL4. Prelucrarea șirurilor unidimensionale în pachetul de programe Labview.	4	
LL5. Selectarea datelor utile dintr-un șir de caractere unidimensional în pachetul de programe Labview.	4	
LL6. Metode de reprezentare a datelor în formă grafică, caracteristica statică și dinamică.	4	
LL7. Crearea unei interfețe grafice pentru a achiziționa date de la traductorul ales.	6	
LP1. Divizorul de tensiune ca circuit de adaptare a semnalului.	2	
LP2. Divizorul de curent ca circuit de adaptare a semnalului.	2	
LP3. Metode de alegere și calcul a componentelor de adaptare pentru un traductor.	2	

LP4. Calculul senzorilor inductivi.	2	
LP5. Adaptarea semnalelor traductoarelor la semnale înțelese de calculator.	2	
LP6. Interfețe de conectare la calculator a dispozitivelor de achiziție de date.	2	
LP7. Soluționarea problemelor de citire a datelor de la senzori.	3	
Total lucrări de laborator/seminare:	45	
Tematica proiectelor de an		
Tema: Sistem de achiziție a datelor de la traductor utilizând instrumentația virtuală Structura proiectului: INTRODUCERE. 1. Alegerea tipului traductorului pentru mărimea de măsurat. 1.1. De alcătuit schema bloc al sistemului de achiziție de date. 1.2. Dați descrierea funcționării sistemului. 1.3. Prezentați mersul de elaborare a sistemului conform schemei bloc. 2. Ridicarea caracteristicilor traductorului. 2.1. Ridicarea caracteristicii statice. 2.2. Ridicarea caracteristicii dinamice. 2.3. Estimarea rezultatelor obținute. 2.4. Calculul erorilor senzorului. CONCLUZII. BIBLIOGRAFIE. ANEXE (Opțional). Fiecare student primește variantă de elaborare a proiectului de an personală unică	40	
Total proiect de an:	40	

8. Referințe bibliografice

Principale	1. IONESCU G. și al. Traductoare pentru automatizări industriale- București: Editura tehnică . 1985. Vol. 1.-423 p. 2. IONESCU G. și al. Traductoare pentru automatizări industriale- București: Editura tehnică . 2001. Vol. 2.-423 p. 3. TODOS P., Golovanov C. Senzori și traductoare.- Chișinău: Ed. Tehnica, UTM, 1998. - 238 p. 4. SIMION A. Mașini electrice speciale pentru automatizări.- Chișinău: Universitas, 1993-304 p. 5. DOMRACEV V. G. i dr. Shemotehnika țifrovâh preobrazovatelei peremeșcenii. Spravochnoe posobie – M. :Energatomizdat,1987. –392 s. 6. IZMERENIA v promâșlennosti . Sprav.izd./ v 3-x kn. Pod red. P.Profosa -M .:Metalurgia, 1990.- 402 s.
Suplimentare	1. PODLEPENSII V. S. , Petrenko V. N. Electromagnitnâe i electromașinnîe ustroistva avtomatiki . –K. :Vîșș. șk.,1987. –592 s. 2. VOLOKOV N. I. , Milovzorov V. P. Electromașinnîe ustroistva avtomatiki . –K. :Vîșș. șk.,1978. –336 s. 3. SPRAVOČNIK po electriceskim mașinam v 2 t. T. 2/ Pod obș. red. I.P. Kopîlova, B. K. Klokova. – M:Energoizdat, 1989. –688 s. 4. Podlesnâi N. I., Rubanov V. G. Elementî sistem avtomaticeskogo upravlenia i kontrolea.- K, Vîș. șk., 1991.- 477 s.

9. Evaluare

Curentă		Proiect de an	Examen final
Atestarea 1	Atestarea 2		
15%	15%	30%	40%
Standard minim de performanță			
Prezența și activitatea la prelegeri și lucrări de laborator;			
Obținerea notei minime de „5” la fiecare dintre evaluări și lucrări de laborator;			
Demonstrarea în lucrarea de examinare finală a cunoașterii și a abilităților de identificare, calcul adaptare a semnalului			

senzorilor și traductoarelor. Achiziția datelor traductoarelor pentru prelucrare și vizualizare ulterioară.

10. Criterii de evaluare

Activitate	Componente evaluare	Metodă de evaluare, Criterii de evaluare	Pondere în nota finală a activității	Ponderea în evaluarea disciplinei
Evaluare periodică I	Conținut teoretic, teme 1-5	Sarcină de tip eseu, cu elemente de calcul matematic.	100%	15%
Evaluare periodică II	Conținut teoretic, teme 6-10	Sarcină de tip eseu, cu elemente de calcul matematic.	100%	15%
Proiect de an	Activitatea practică.	Prezentarea proiectului de an, prezentare, macheta de laborator elaborată de student conform variantei, raportul proiectului editat conform standardelor.	100%	30%
Evaluarea finală	Conținut teoretic și practic	Examen scris. Notare conform baremului.	100%	40%